

— Prošnja tov. šol. upraviteljem! Začetkom leta sem začel razpošiljati »Novo kuharsko knjižico za ceno in tečno hrano«. Mnogo šol se je takoj odzvalo, mnogo šol precej knjižice razpečalo, nekateri so pa na malenkostni znesek 8 Din mogoče pozabili. Ker me opominjajo precej stanejo, vljudo prosim tem potom vse, da naj mi blagovolijo nakazati zaostale zneske. Božo Račič, Rožna dolina C. XVII., p. Vič.

— Učitelj, mlajši, ki je več voditi godbo na pihala in pevski zbor ter bi bil pripravljen prevzeti učiteljsko službo v zavodu sreskega mesta, naj predloži podatke o svojem šolanju in usposobljenosti sekciji JUJ v Ljubljani. Prilog za enkrat ni treba.

— Izšla je slikanica »Jugoslovensko kolo — Narodne noše«. Slikanica je prirojena za risanje, ali pa tudi za lepljenje. Zastopane so najbolj karakteristične narodne noše iz vseh banovin. Slikanica bo tudi dober pripomoček pri zgodovinskem in zemljepisnem pouku. Dobi se v vseh knjigarnah in stane 10 Din.

— Letovanje slovenskih otrok v Jablekcah na Češkoslovaškem. Jugoslovenska češkoslovaška liga v Zagrebu se je obrnila potom JČ lige v Ljubljani na naše udruženje s prošnjo, da objavimo sledeči razpis: Kuratorij »Narodnih a slovenskih detekuh osad« v Smetanovih Jablekcah vabi osem dečkov in osem deklic iz Jugoslavije na letovanje v svojo kolonijo. To kolonijo so osnovala praška narodna društva v spomin na Bedricha Smetana in je pod nadzorstvom šolskih oblasti. Ravnatelj kolonije je učitelj g. Boh. Havlin. Otroci so nameščeni v posebnih zgradbah in prireajo igre, mladinske zabave, koncerte in izlete v večja mesta v republiki. Pogoji za sprejem so sledeči: Starost od 10. do 14. let. Vsak otrok mora vzeti s seboj poleg običajne obleke še narodno nošo svojega kraja ali kakaga drugega kraja v Jugoslaviji. Znati mora kak narodni instrument, peti narodne pesmi, igrati narodne igre radi sodelovanja pri mladinskih prireditvah, ki bodo filmane v prisotnosti g. prezidenta T. G. Masaryka. Stroške od doma do Prage in nazaj nosi prijavitelj. Od Prage do kolonije in stroške za preskrbo v koloniji nosi vodstvo kolonije. Prijavitelji bodo odpovedali 29. junija, ker je potrebno, da so 1. julija že v koloniji. Z otroki bo potoval učitelj iz Zagreba, pod čigar nadzorstvom bodo prijavitelji ves čas bivanja v koloniji. Prijave in eventualne informacije je poslati v najkrajšem času Jugoslovensko Češkoslovaški ligi v Zagrebu, Margaretska ulica 1./II.

SPREJEM NOVINCEV V GLUHONEMNICO ZA ŠOLSKO LETO 1934/35.

V gluhonemnico v Ljubljani se sprejmejo ob pričetku šolskega leta 1934/35 vnovič gluhonemi otroci na prošnjo staršev ali njih namestnikov. Pogoji za prijem so: pouku ali za sprejem v zavod so:

1. gluhonemost ali tolika stopnja gluhosti, da se otrok s poslušom ne more naučiti glasovnega govora;
2. izpolnjeno sedmo in še ne prekoračeno deseto leto življenja;
3. primerna telesna zmožnost in sposobnost za izobraževanje.

Od sprejema so brezpogojno izključeni bebasti, slaboumi in božjastni otroci, potem otroci, ki so neozdravljivi bolni ali pa imajo težke telesne hibe. Prav tako se ne morejo sprejeti otroci, katerih govorila so nezmožna, da bi se naučili glasovnega govora, nadalje otroci, ki so zelo kratkovidni, in otroci, ki močijo posteljo.

Sposobnost za izobraževanje se dokaže s posebno preizkušnjo, ki jo je prebiti v zavodu; dan in ura te preizkušnje se razglasita ob svojem času. Gojenci, katerih starši so zmožni plačevanja, morejo za dobo svojega izobraževanja dobiti stanovanje in hrano v zavodu proti plačilu zneska, ki ga določi kraljevska banska uprava sporazumno s starši.

Če se dokaže uboštvo, se preskrbovalni stroški lahko znižajo ali popolnoma izprelegdajo.

Notranji gojenci dobivajo vso preskrbo v zavodu; vendar jih morajo tisti, ki so jih dolžni preživljati, preskrbeti z vrhno obleko, obutvijo potrebnim perilom i. dr. Notranji gojenci morajo prinesiti s seboj v zavod tele potrebščine v dobrem stanju in zaznamenovane, in sicer dečki: 2 zgornji obleki, klobuk in zimsko suknjo, 2 para čevljev, copate, 4 srajce, 4 spodnje hlače, 4 pare nogavic, 6 žepnih robcev, 2 rjuhi in, če mogoče odejo, 2 brisači, dežnik, krtačo za čevlje in obleko, ščetko za zobe, loščilo in košček mila; deklice: 2 zgornji obleki, klobuk ali ruto in zimsko jopo, 2 para čevljev, copate, 4 srajce, 4 spodnja krila, 4 hlače, 3 naprsne jopice, 3 predpasnike, 4 pare nogavic, 6 žepnih robcev, 2 rjuhi in če mogoče, odejo, 2 brisači, dežnik, krtačo za obleko in čevlje, ščetko za zobe, loščilo in košček mila.

Prošnje za prijem k pouku ali za sprejem notranjih gojencev v zavod naj se vložijo do dne 15. julija 1934. pri ravnateljstvu gluhonemnice v Ljubljani.

Prošnje je opremiti z nastopnimi listinami: a) z rojstnim listom; b) z izpričevalom o cepljenih kozah; c) z zdravniškim izpričevalom o gluhonemnosti z napovedjo, kako je nastala; d) telesni zmožnosti in duševni normalnosti; e) z domovinskim listom; d) s šolskimi naznanili, če jih otrok ima.

Kdor prosi, da bi se otrok sprejel za notranjega gojenca, mora vrhu tega priložiti izkaz o imovinski ali zavezno pismo, da bo plačeval letno oskrbino; ki jo določi kraljevska banska uprava, ali pa naj priloži ubožno spričevalo, napravljen v zakoniti obliki. Ravnateljstvo si pridržuje pravico, da se prepriča o točnosti imovinskih podatkov.

Osebnostne zadeve

—i Tov. Drnovška Franca, dosedaj sreskega šolskega nadzornika za srez Ljubljana-okolica, je postavil minister prosvete za vršila dolžnosti banskega sreskega nadzornika, katero mesto je že nastopil.

— V »Službenih Novinah« št. 131 z dne 11. junija 1934. je objavljen razpis službenih mest na narodnih šolah.

Razpis, ki je bil objavljen v »Učit. tovarisu« št. 40 z dne 24. maja 1934. je torej veljaven razen naslednjih izprememb.

Črtajo naj se naslednja mesta: Srez Kamnik-Zgornji Tuhinj 1 m.; srez Litija-St. Vid pri Stični 1 m.; srez Logatec-Rovte 1 m.; srez Maribor levi breg-Kamnica 1 m.; srez Ptuj-St. Janž na Dravskem polju 1 m.; srez Slovenjgradec-Ravne 1 m., 1 ž.; srez Smarje-Sv. Peter pod Sv. gorami 1 ž.; srez Krško-Telče 1 ž. Dodajo naj se: Srez Krško-Telče 1 m.; srez Slovenjgradec-Ravne 1 m. ali ž.

Rok, do katerega morajo biti prošnje na banski upravi, je podaljšan do 1. julija. Kasneje vložene prošnje se ne bodo upoštevale.

Učiteljski pravnik

KOLIČINA KURIVA UČITELJSTVA NARODNIH ŠOL.

V konkretnem primeru je zahteval šolski upravitelj ob priliki sestave šolskega proračuna, da mu prizna krajevni šolski odbor 24 m³ drv, ki jih neobhodno potrebuje, ker so sobe velike, deloma na severni strani ter izpostavljene burji. Krajevni šolski odbor pa je zavrnil zahtevo šolskega upravitelja ter mu priznal 8 m³ drv.

Proti odločbi krajevnega šolskega odbora se je pritožil na kraljevske banske uprave, ki pa je potrdila odlok krajevnega šolskega odbora z ozirom na zvišani šolski proračun in težke gospodarske prilike vsolane upravne občine.

Proti odloku kraljevske banske uprave se je pritožil imenovani na ministrstvo prosvete, ki je vrnilo prošnjo z nastopnim tolačenjem:

»Ministrstvo prosvete v smislu § 114 zakona o občem upravnem postopku ni pristojno za reševanje predmetne zadeve.

Po citiranem zakonu rešuje v prvi instanci upravna oblast prve stopnje, a pritožbo v drugi instanci samo eno neposredno oblastvo. Pritožba proti odločbi višje oblasti se ima vložiti na upravno sodišče.

Ker je upravna občina kot prvostopna upravna oblast z zakonom določena, da sestavlja občinski odnosno šolski proračun, je ona tudi v tem primeru prvostopna upravna oblast v smislu § 114. zakona o občem upravnem postopku in je občina dolžna, da izda odločbo v pogledu količine kuriva, katero prizna zainteresiranemu.

Iz navedenega primera sledi, da bo v primerih sporne količine kuriva postopati analogno kot v primerih spornih stanarin po okrožnici kraljevske banske uprave IV. No 1731/I z dne 26. II. 1934. to je, da v prvi instanci odloči šolska odnosno upravna občina, v drugi instanci pa kraljevska banska uprava. Proti odločbi kraljevske banske uprave je dopustna pritožba v roku 30 dni na upravno sodišče, a proti razsodbi upravnega sodišča v roku 15 dni na državni svet.

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljskemu domu v Mariboru je daroval tov. A. H. 50 Din, ker se ni mogel udeležiti pogreba tovariša in prijatelja trpina Josipa Kostanjeveca. Zaslužni pokojnik je imel dosti dobrih znancev zlasti med starejšo generacijo. Kdo se bo še na podoben način oddolžil njegovemu spominu?

Mladinska matica

—mm Knjige so dotiskane in ekspedicija se prične z današnjim dnem. Razpošiljanje se vrši na isti način in po istem redu kot druga leta. Prosim vse cenjene poverjenike, ki niso še doposlali zadnjega obroka naročnine, da to čim prej stori, ker sicer ovrtajo pravočasno razpošiljanje publikacij tudi onim šolam, ki so naročnino poravnale. To velja posebno tam, kjer se vrši skupna ekspedicija po železnici.

Še vedno je čas, da pridejo učenci do knjig! — Tisti učenci, ki niso plačali vseh števil »Naših rodov«, sicer nimajo pravice do knjig. Ker smo pa tiskali nekaj knjig več, kot je bilo naročnikov zadnje številke »Našega roda«, pridejo lahko še vsi do knjig, če naročijo vse zaostale številke »Našega roda« ih dodajo Din 2.50 za knjige. Publikacije so tako zanimive, da bo res vsakemu lahko žal, če jih ne dobi.

Knjige Mladinske matice, ki so pravkar izšle:

1. Kresnice VII., s tekstom in z ilustracijami otrok samih. Naslovno stran je izdelala Mara Kraljeva.

2. Kapljice. Zamisel in slike so E. Deržaja, besedilo je priredila Anica Černejeva. Slikanica je v štiribarvnem tisku.

3. Tovarša. Povest je spisal Fr. Bevk, ilustrirala pa jo je Ksenija Prunkova.

4. Potovanje skozi čas, ki opisuje razvoj gospodarstva od pradobe pa do današnjih dni. Delo je napisal E. Kardelj, naslovno stran pa je izdelal Ljubivoj Ravnihar.

Penzionat UČITELJSKI DOM

v Mariboru, Kosarjeva ulica 41

Prijave za sprejem novih gojencev začetnikov za šol. leto 1934/35. do

5. julija.

Na poznejše došle prijave se ne moremo ozirati.

Radi pomanjkanja prostora je sprejem novih gojencev iz neučiteljskih vrst, nemogoč.

Zahtevajte pravočasno prospekt!

Dekle dom še ne more sprejemati. Pač pa zbira uprava naslove pripravnih takih stanovanj. Z njimi lahko postreže učiteljsstvu.

V dobi počitnic so prenočišča v domu učiteljsstvu in svojem na razpolago. Tudi daljše bivanje z vso oskrbo.

Šolski radio

—r XXXV. teden. V torek 19. junija bo predaval g. dr. Marjan Ahčin »O plinski vojni«. Moderna vojna tehnika je ustvarila novo bojno sredstvo, ki prekaša po svojem groznem učinku vsa doslej znana sredstva, t. j. strupen plin, katerega poznamo več vrst in ki se razlikuje tako po svojem kemičnem svojstvu kakor tudi po delovanju na živi organizem, tako človeški kot živalski.

Napad s plini se izvrši običajno iz zraka s pomočjo aeroplanov, radi česar je tudi obramba mnogo težja, ker je s tem dano napadalcu mnogo večje torišče za uničujoče delo. Ker pa se pri tem poslužuje zrakoplovstva, preti nevarnost (kar je že svetovna vojna pokazala), da se zaneša vojna prav v zaledje za fronto, torej je izpostavljeno civilno prebivalstvo in s tem ogrožena moralna opora vojaštva v fronti.

Zaščititi je treba civilno prebivalstvo pred takimi napadi in to v prvi vrsti s pokom, kako naj se obnaša, če ga zaloti tak napad v hiši, na cesti, v raznih prevoznih sredstvih itd. Preskrbeti mu je treba zatočišča, varna pred bombami in plini. V naših krajih to ne bo težko, ker so hriboviti in imamo na razpolago višje ležeče gozdove, ki so, posebno na deželi, najboljša zavetišča — naravna — za človeka in žival.

Kot specialno obrambno sredstvo proti plinom nam služi plinska maska, ki propušta le čist zrak, dočim zadržuje vse strupene primese (vsaj one, ki prihajajo praktično v poštev).

Vendar se ta nevarnost zopet ne sme precejevati. Uporaba plinov kot napadalno orožje je precej omejena. Predvsem zaradi dejstva, da je to sredstvo silno drago. Že iz tega moremo sklepati, da ga bo uporabljal sovražnik le, če si od njegove uporabe obeta tudi dejanske koristi t. j., da bo povzročil primerno škodo. Tako se omejuje to sredstvo le kot napadalno orožje za važna prometna križišča, velike zaloge živeža, vojašnice, tovarne itd. torej tudi v večjih mestih v prvi vrsti na one četrti, kjer se nahajajo taki objekti, dočim manjše naselbine in vasi na deželi ne prihajajo v poštev.

Glavno pri obrambi proti plinu je, da obrani prebivalstvo ob napadu razsodnost, da samo prepreči paniko, ki je ob vsaki nesreči običajno zahtevala več žrtev kot nesreča sama.

Da se to prepreči, je potrebno, da vsakdo pozna način zavarovanja s plini — njegove nevarnosti, da je torej pripravljen na to in da se more pravočasno zaščititi.

V petek 22. junija bo govoril g. dr. Oskar Reya o svojem vzponu na Vezu. Opisal bo svoje osebne vtise iz zgodovinskih Pompejev in ko se je spustil v žrelo Vezuza do prepada, od koder se vidi žarečo, tekočo lavo. V zvezi s svojim potopisom bo tudi popularno obrazložil vzrok vulkanskih pojavov in sestavo zemeljske notranjštine.

Učiteljski pevski zbor JUJ

—pev Pravkar je imel naš pevski zbor svoj 8. pevski tečaj v tekočem letu. Skupne vaje je vodil po sklepu seje upravnega odbora tov. Pertot s sodelovanjem tov. Jovana. Po posameznih glasovih niso mogli korepetitorji vaditi iz tehničnih razlogov. Tečaj je bil prav dobro obiskan; nekaj članov se je opravičilo, a le dvojica je izostala iz neznanih razlogov.

5. junija ob 11. uri se je vršila zborova skupščina, na kateri sta upravni in artistični odbor polagala članstvu račune o delovanju v tekočem upravnem letu. V debati je bilo govora o dveh važnih vprašanjih: glede novega pevovodje, ter o turneji v Bolgarijo. Skupščina je izvolila za novega pevovodjo tov. Milana Pertota; ki pravkar študira na državnem konservatoriju. Turneja se bo vršila v septembru odnosno oktobru.

Zbor bo vodil nadalje stari odbor s koptiranimi člani.

Prihodnji 5 dnevni pevski tečaj se prične 10. julija. Članstvo opozarjamo na notice v našem glasilu, ker tečajev ne bomo objavljali v dnevnem časopisu.

—pev Dneva mladinske glasbe V zadnji številki »Učiteljskega tovariša« je v poročilu pomotoma izpadel Mladinski pevski zbor iz Planine pri Sevnici pod vodstvom tov. Franceta Grudna, ki je z velikim uspehom sodeloval na koncertu 3. junija 1934. v unionski dvorani v Ljubljani.

Ekskurzijski odjek

—eo Ker žele nekateri tovariši in tovaršice, da se v juliju priredi taborenje ob morju, bomo to poizkusili organizirati. Taborenje bi se vršilo nekako od 10. julija dalje pa do prvega avgusta. Taborili bi v Omišlju na Krku, kjer bo prihodnje leto stal tudi učiteljski dom. Z vožnjo skupaj bi stalo taborenje 350 Din. Ako bi se še kdo hotel priglasiti, naj stori to do 20. t. m., ker je to skrajni čas, da vemo točno število udeležencev, radi preskrbe šatorov, vožnje itd.

Stanovska organizacija JUJ Iz društev:

— JUJ SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V ČRNOMLJU bo zborovalo v soboto, dne 16. junija 1934. v Metliki s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo in volitev delegatov, 2. Slučajnosti. Po zborovanju referat tov. V. Požarja o učnih načrtih kot nadomestilo uradne konference.

ODBOR.

— JUJ SRESKO DRUŠTVO M. SOBO-TA javlja, da se zborovanje dne 16. t. m. v G. Petrovcih ne bo vršilo. Ker je rok že itak kratak; odpade ta mesec društveno zborovanje.

ODBOR.

— JUJ SRESKO DRUŠTVO KAMNIK bo zborovalo v soboto dne 23. junija 1934. ob 8. uri v Domžalah.

Dnevni red: 1. O društvenem življenju na vasi bo referiral tov. Vida Fajdiga in tov. Franc Ostanek. 2. Poročilo o organizacijskih zadevah. 3. Slučajnosti.

ODBOR.

Poročila:

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO V LITIJ je zborovalo ob priliki velikega zborovanja 5 sreskih društev JUJ v Ljubljani v Unioni dne 19. maja 1934. Zapisnik o skupnem zborovanju je »Učiteljski tovaris« že priobčil dne 24. maja t. l. Naše sresko društvo pa je zborovalo zamej posebej v mali stranski dvorani Uniona. Predsednik tov. Jože Zupančič je omenjal nekatere v zadnjem času došle dopise. Povabil je vse članstvo za dne 27. maja na Krko pri Stični, kjer bodo proslavili 125-letnico šole in 90-letnico najstarejšega našega učitelja tov. Ivana Lobeta.

Sreski šolski nadzornik tov. Ivan Bezeljak je poročal o podrobnih učnih načrtih, ki jih je že stavilo naše učiteljsvo. Za prihodnje zborovanje bodo določeni posamezni referenti, nakar bomo skupno izdelali stalne podrobne učne načrte.

Prihodnje: Ganglovo zborovanje s podelitvijo diplome častnega članstva bo v Litiji. Zaradi kasnega časa je zbor pooblaštil predsedstvo, da reši vse tekoče zadeve.

Jože Zupančič, predsed. Kopriva Ivan, zapis.

+ JUJ SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V SLOVENSKI BISTRICI je zborovalo dne 16. maja 1934. leta v Makolah ob prav lepi udeležbi članstva.

V uvodnih besedah je tov. predsednik Miloš Tajnik pozdravil nadzornika tov. Koropca in Černeja, čestital tov. Sabatiju k 50 letnici poroke, nakar je podal izbrano poročilo o situaciji v JUJ. Živahna debata o »Mladinskem časopisu«, »Našem rodu« in »Zvončku« je pokazala, da naše gospodarsko stanje zaenkrat ne dopušča samostojnega mladinskega časopisa, pač pa naj se vse sile koncentrirajo pri »Našem rodu«, ki se naj oprime poročanja perečih in velikih svetovnih dogodkov.

Načelo se je tudi vprašanje redukcije draginskih doklad. Dobro sliko nastalega stanja po uveljavljanju uredbe o redukciji draginskih doklad nam je podal tov. predsednik z navajanjem posameznih primerov. Zborovalci so soglasno odobrili predlagano resolucijo.

Sprejeta je bila tudi resolucija glede končne ureditve spornih odnošajev v glavnem odboru JUJ.

Po obravnavi raznih zadev šolsko-upravnega značaja je predsednik zaključil lepo uspešno zborovanje.

Prihodnje zborovanje bo 16. junija v Šmartnem na Pohorju.

Miloš Tajnik, preds. Jože Stopar, taj.

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO V BREZICAH je zborovalo 6. maja 1934. v Sevnici. Navzočih 37,6% članstva.

Tov. sekc. tajnik Kumelj je podal izbrano situacijsko poročilo. Prikazal je prizadevanje sekcije za pridobitev ali vsaj ohranitev naših stanovskih in organizacijskih pravic, ki pa ostane, žal, preminogokrat brezuspešno. Najaktualnejša vprašanja so: Finančni zakon, zaščita članstva, redukcija plač, razmere v JUJ.

Sklep: Zahtevamo od I.O. da skliče v smislu pravil sejo Glavnega odbora.

Upravi sekcije dravske banovine je bila izrečena zaupnica.

Po referatu tov. Zupančiča o mladinskem časopisu in debati je stavilo učiteljsvo sledeči predlog:

»Naš rod« naj se duhovno preorientira v smislu novodobnih metodskih idej. Doslej je imel preliterarno vsebino. Naloga vzgoje pa ni le enostransko estetsko-formalna. Nov mladinski list naj bi pokazal vse bogato dogajanje življenja: kulturnega, gospodarskega itd. Besedo naj ima v njem učitelj, ki je — na kratko: delavec s terena. List naj vsebinsko nadomešča čitanke v šoli, ostane pa naj v revijalni obliki s prejšnjim imenom »Naš rod«.

Preds.: Tajnica: J. Knapič, Svetinova.